

ชื่อเรื่อง	รายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศ แบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา-สตูล ปีการศึกษา 2563
ผู้รายงาน	นางสาวไกล่รุ่ง สำเภาทอง
ปีที่รายงาน	ปีการศึกษา 2563

บทสรุป

รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อรายงานการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 2) เพื่อศึกษาผลการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 โดยพิจารณาจาก 2.1) ระดับคุณภาพในการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 2.2) การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการนิเทศในการดำเนินโครงการฯ 2.3) พฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างของครูในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังการดำเนินโครงการ 2.4) พฤติกรรมของนักเรียนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังการดำเนินโครงการ 2.5) ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการนิเทศ ในการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 1 ปีการศึกษา ตั้งแต่ พฤษภาคม 2563- มีนาคม 2564 โดยนำกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE 5 ขั้นตอน มาใช้ในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 P : การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 I : ให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ (Informing) ขั้นตอนที่ 3 D : การดำเนินการนิเทศ (Doing) ขั้นตอนที่ 4 R : การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) และขั้นตอนที่ 5 E : การประเมินกระบวนการ และผลผลิตของโครงการ (Evaluation) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

ประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ จำนวน 14 คน ครู กลุ่มสาระสังคมศึกษา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ จำนวน 118 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ จำนวน 1020 คน และเครือข่ายการนิเทศ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งสิ้น 5 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทุกฉบับมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .941-986

ผลการประเมินพบว่า

1. กระบวนการหรือขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ผู้รายงานใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE 5 ขั้นตอน ดังนี้

P : (Planning) การวางแผน

I : (Informing) ให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ

D : (Doing) การดำเนินการนิเทศ

R : (Reinforcing) การสร้างขวัญและกำลังใจ

E : (Evaluation) การประเมินกระบวนการ และผลผลิตของโครงการ

2. ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณภาพการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 ทั้งสามกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.68) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.68) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่กลุ่มเครือข่ายการนิเทศ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.72) อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.62) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการนิเทศ ในการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมทั้งสามกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.68) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.76) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71) อยู่ใน

ระดับมาก ส่วนกลุ่มเครือข่ายการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.3 พฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างของครูในการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังการดำเนินโครงการฯ ปีการศึกษา 2563 ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการครูส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.74) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ครูสามารถถ่ายทอดความรู้และวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.74) อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.78) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.4 พฤติกรรมของนักเรียนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังการดำเนินโครงการฯ ปีการศึกษา 2563 ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ารายการนักเรียนร่วมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชนและนักเรียนมีจิตสาธารณะ ห่วงแทนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.71 และ $\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.74) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดมีระเบียบ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.70) อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิต ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.72) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

2.5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.68) อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.78) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.8$, S.D. = 0.70) อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มเครือข่ายการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.72) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินผลการดำเนิน โครงการผู้รายงานพบจุดเด่นที่เป็นแบบอย่างที่จะศึกษานิทศก หรือหน่วยงานทางการศึกษานำผลไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการ ซึ่งขอเสนอแนะ โดยแยกเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

ศึกษานิตศกควรพัฒนารูปแบบกระบวนการนิตศ PIDRE มาใช้ในการนิตศ ดิตตาม การดำเนินงาน ดังนี้

1. P (Planning) การวางแผนการนิตศ ควรจัดทำ Timeline ให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษาและสภาพของเหตุการณ์ในปัจจุบัน
2. I (Informing) การให้ความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนโครงการ ควรชี้แจงทำความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโครงการอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางที่หลากหลายและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาให้มากขึ้น
3. D (Doing) การปฏิบัติตามแผน ควรดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น On site และ Online
4. R (Reinforcing) การสร้างเสริมกำลังใจ ด้วยการยกย่อง เชิดชูเกียรติครูที่มี Best Practice หรือแนวปฏิบัติที่ดี ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง
5. E (Evaluating) การประเมินผลการนิตศ เมื่อประเมินผลเสร็จสิ้น ควรนำผล การดำเนินโครงการมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา นำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนา โครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินในครั้งต่อไป

1. ศึกษานิตศกควรวิจัยพัฒนารูปแบบการนิตศที่มีประสิทธิภาพในการนำไปเป็นแนวทาง ในการนิตศและดำเนินโครงการส่งเสริมให้สถานศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาโรงเรียนชุมชน และสังคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น